

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Epistola generalis quam Ludovicus Pius Imperator ex placito
Aquisgranensi misit, de Conciliis Episcoporum in quatuor imperij partibus
congregandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

delitatem promissam adhuc nobis non habeat, promittat. Et tunc instruendi sunt qualiter ipsam fidem erga nos salvare debeant, id est, ut quicumque ex his talem causam scit in illis rectoribus & diversis ministris qui populum regere & salvare debent, de quibus interrogati fuerint, que ad populi damnum & detrimentum perti-

near, & propter hoc nobis periculum animæ evenire possit & inhonoratio, omnino, si salvam voluerit suam fidem & promissionem habere, manifestum faciat. Et si post talem admonitionem & contestationem aliter quam se veritas habeat dixisse aliquis deprehensus fuerit, sciat se inter infideles esse reputandum.

HÆC SVNT CAPITVLA QVÆ VOLVIMVS VT DILIGENTER INQVIRANT.

Primò de Episcopis, quomodo suum ministerium expleant, & qualis sit illorum conversatio, vel quomodo Ecclesias & clerum sibi commissum ordinatum habeant atque dispositum, vel quibus rebus maximè studeant, in spiritalibus videlicet aut in secularibus negotiis. Deinde quales sint adjutores ministerij eorum, id est, Chorepiscopi, Archipresbyteri, Archidiaconi, & Vicedomini, & Presbyteri per parochias eorum, quale scilicet studium habeant in doctrina, vel qualem famam habeant secundum veritatem in populo. Similiter de omnibus monasteriis inquirent juxta uniuscujusque qualitatem & professionem. Similiter & de ceteris Ecclesiis nostra auctoritate in beneficio datis. Vtrum Episcopi in circumeundo parochias suas ceteras minores Ecclesias gravent, aut populo oneri sint, & si ab ipsis aut à ministris eorum indebita exenia à

Presbyteris exigantur. Simili modo de Comitibus inquirent, quale studium de suo habeant ministerio, ut qui bene exinde facit cognoscamus. Si aliter facit, & hoc nosse omnino volumus. Id est, si populus per suam negligentiam & desidiam justitia & pace careat, aut si ipse sciens aut nesciens aliquid injustè factum habeat. Deinde ergo quales ministros habeat ad populum regendum missos, utrum justè an injustè in ipsis ministeriis agant, aut consentiente vel negligente Comite à veritate & justitia declinent. Quæ personæ vel de quibus causis culpabiles ad præsentiam nostram venire debeant discernendum est. Exceptis Episcopis, Abbatibus, Comitibus, qui ad placita nostra semper venire debent, isti venient, si in talibus culpis & criminibus deprehensi fuerint quales inferius adnotatæ sunt.

EPISTOLA GENERALIS

Quam Ludovicus Pius Imperator ex placito Aquisgranensi misit, de Conciliis Episcoporum in quatuor imperij partibus congregandis.

INCIPIT EPISTOLA CÆSAREA,

QVÆ GENERALITER POPVLO DEI EST LEGENDA.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Hludovicus & Hlotharius divina ordinante providentia Imperatores Augusti omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris. Recordari vos credimus qualiter hoc anno consilio Sacerdotum & aliorum fidelium nostrorum generale jejunium per totum regnum nostrum celebrare iussimus, Deumque tota devotione deposcere ut nobis propitiari, & in quibus illum maximè offen-

Tom. I.

derimus nobis manifestare, & ad correctionem nostram necessariam tranquillum tempus nobis tribuere dignaretur. Volueramus siquidem tempore congruo placitum nostrum generale habere, & in eo de communi correctione agere, & ita Deo miserante fieret, nisi commotio inimicorum, sicut nostis, præpedisset. Sed quia tunc fieri non potuit juxta voluntatem nostram, visum nobis fuit præfens placitum cum aliquibus ex fidelibus nostris habere,

T t

& in eo de his quæ propter prædictum impedimentum remanserunt, qualiter ad effectum pervenirent, Domino adjuvante considerare. Quapropter nosse volumus sollicitiam vestram quòd in isto præfenti placito cum fidelibus nostris consideravimus ut primò omnium Archiepiscopi cum suis suffraganeis in locis congruis tempore opportuno convenirent, & ibi tam de sua quàm de omnium nostrum correctione & emendatione secundum divinam auctoritatem quaerendo invenirent, & nobis atque fidelibus nostris secundum ministerium sibi commissum annuntiarent. Quis enim non sentiat Deum nostris pravissimis actibus esse offensum & ad iracundiam provocatum, cum videat tot annis multifariis flagellis iram illius in regno nobis ab eo commisso defevire? videlicet in fame continua, in mortalitate animalium, in pestilentia hominum, in sterilitate penè omnium frugum, & ut ita dixerim, diversissimis morborum cladibus atque ingentibus penuriis populum istius regni miserabiliter vexatum & afflictum atque omni abundantia rerum quodam modo exinanitum. Nec illud etiam dubitamus ex justa vindicta illius evenire, quòd sæpe scandala per tyrannos in hoc regno exsurgunt, qui pacem populi Christiani & unitatem imperii sua pravitate nituntur scindere. Nam & illud nihilominus peccatis nostris deputandum est, quòd inimici Christi nominis præterito anno in hoc regnum ingressi deprædationes, incendia Ecclesiarum, & captivationes Christianorum, & interfectiones servorum Dei audenter & impune immo crudeliter fecerunt. Agitur siquidem iusto iudicio Dei ut quia in cunctis delinquimus, interiùs simul & exteriùs flagellemur. Beneficiis quippe Dei evidenter existimus ingrati, quoniam his non ad voluntatem Dei sed ad libitum nostrum carnalem uti invenimur. Et idcirco meritò creaturæ Dei nobis divinitus concessæ, pro Deo contra nos ingratos pugnant, juxta illud: *Pugnabis pro eo orbis terrarum contra insensatos.* Verum quia tot modis vexamur atque percutimur, ad eum à quo percutimur toto corde dignum necessariumque est ut revertamur, quatenus illud propheticum in nobis impleatur quòd dicitur: *Sola vexatio intellectum dabit auidini.* Sed quia pius & clemens Dominus sic ipsum flagellum moderatur ut non ad intentum, sed potiùs ad correctionem

nostram inferre videatur, debemus in conspectu ejus veraciter humiliari & faciem illius in confessione prævenire, ejusque pietatem pronis mentibus exorare, ut qui fecit nos iustissima dispensatione flagella sentire, faciat nobis peccata nostra, pro quibus justè ab eo flagellamur, cognoscere, & in quibus maximè illum offendimus, & iram illius provocavimus, manifestiùs intelligere, ut post eo miserante, prava deserendo & corrigendo, bona etiam sectando & tota cum devotione exsequendo, valeamus per spiritum humilitatis & animam contritam sacrificium Deo debitum offerre, iramque illius indignationis evadere & per dignam congruamque correctionem, & bonorum operum exhibitionem, gratiam ejus propitiationis, licet indigni, promereri. At quia nos magis in hoc peccasse cognoscimus, qui forma salutis omnibus esse debuimus, & omnium curam gerere, & per auctoritatem imperialem pravorum acta, ne tantum adcreverent, corrigere, cupimus, Domino nobis propitio, in conspectu pietatis illius per dignam satisfactionem veniam adipisci, & per saluberrimam correctionem, vel per bonum studium, quod nostra desidia & ignorantia hactenus neglectum est, consulti fidelium tempore opportuno, quantum in nobis est, studiosissimè emendare, & nostram in hoc voluntatem omnibus manifestam facere. Quapropter statuimus atque decrevimus cum consulti sacerdotum ceterorumque fidelium nostrorum, hujus rei gratia, ob placandum scilicet contra nos nobisque subjectos Domini furorem, conventus eorundem Episcoporum in quatuor imperii nostri locis congruentissimè fieri. Primò scilicet in Moguntiacensi urbe, ubi conveniant Archiepiscopi Autgarius, Hadabaldus, Hethi, Bernuinus, cum suffraganeis suis. Secundò quoque in Parisiorum urbe, ubi futurus antistes Senonicus, & Ebbo, Ragnoardus, & Landramnus cum suffraganeis suis conveniant. Tertio vero apud Lugdunum, ubi Agobardus, Bernardus, Andreas, Benedictus, Agericus cum suffraganeis suis similiter conveniant. Quarto etiam apud Tolosam urbem, quò simul conveniant Notho, Bartholomæus, Adalelmus, Agulfus cum suffraganeis suis. In quibus conventibus tractare, quaerere, & cum Dei adjutorio invenire debent de causis ad religionem Christianam & eorum curam

Sap. 5.

Esa. 18.

pertinentibus, quid à principibus & reliquo populo vel ita ut divina auctoritas docet aut aliter teneatur, vel quid inde ex parte vel ex toto dimissum sit ut non teneatur. Deinde quid in ipsorum qui pastores populi constituti sunt moribus, conversatione, & actibus inveniri possit quod divina regulæ atque auctoritati non concordet; simulque inveniant quæ occasione in utroque ordine id effecerint ut à recto

tramite deviatum sit. Et quicquid de his causis inventum fuerit, tam solerti cura custodatur ut nullatenus ad aliorum notitiam pervenire permittant ante tempus constitutum. Et ideo unus Notarius inter omnes eligatur, qui quod ipsi invenerint describat, & ipse sub juramento constitutus ea quæ inventa & digesta fuerint diligenter fideliterque conservet.

CAPITVLARE VVORMATIENSE ANNI DCCCXXIX.

Hæc sunt capitula quæ propter interrogationem aliquorum Missorum considerata & scripta vel ordinata sunt, sive de ecclesiasticis causis, sive de ceteris quæ ad correctionem majorum hominum & quæ ad publicum honorem pertinent; quæ sub tribus distinctionibus ordinata sunt.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. **D**E his qui sine consensu Episcopi Presbyteros in Ecclesiis constituunt vel de Ecclesiis eiciunt.
2. De Ecclesiis inter coheredes divisis.
3. De Ecclesiis destructis.
4. De manso ad Ecclesiam dato.
5. De his qui nonis & decimis dare neglexerunt.
6. De eo qui decimam dare neglexerit Ecclesie cuius esse debet, alterique Ecclesie eam dederit.
7. De decimis à populo dandis.
8. De vestitura triginta annorum, sive de rebus Ecclesie quæ ab eadem Ecclesia per triginta annos possessæ sunt.
9. De his qui restauraciones Ecclesiarum facere negligunt.
10. De his qui agros dominicos excolere negligunt, ut nonas exinde non percipiant.

ITEM ALIA CAPITVLA.

1. **D**E eo qui beneficium desertum fecerit.
2. De malis scabinis eiciendis.
3. De melioribus & veracioribus eligendis.
4. De scabinis qui propter munera & amicitiam injustè judicant.
5. De legitimis & rationabilibus commutationibus Ecclesiarum Dei.
6. De eo qui probatus fuerit testes in perjurium scienter inducisse.
7. De discordantibus hominibus.
8. Ut nummos bonos nullus respuat.
9. De malis quæ à fiscalibus fiunt.
10. De collectis malis omnimodis prohibendis.
11. Ut pontes publici, qui destructi fuerint, iterum exstruantur.
12. De examine aquæ frigide.
13. De reversione Comitum & pagensium de hostili expeditione, ut ex eo die super quadraginta dies sit bannus ressusus.
14. De audientia Regis. Et ut Comites & Missi dominici maximam curam habeant pauperum.
15. De inferenda à Vicariis vel aliis Missis Comitum exigenda.

